

ALINA BAKUNOWICZ-LAZARCZYK

Sprawozdanie z działalności Białostockiego Oddziału PTO w latach 1989–1991

W okresie sprawozdawczym prowadzone były regularne, comiesięczne (w każdy pierwszy czwartek miesiąca) posiedzenia naukowo-szkoleniowe z wyjątkiem okresu wakacyjnego. Ogółem odbyło się 26 posiedzeń członków Oddziału, na których wygłoszono 23 referaty oraz 12 zebrań Zarządu Oddziału, na których omawiane były sprawy organizacyjne i tematyka szkoleń.

W dniu 6.12.1990 na uroczystym posiedzeniu członków Białostockiego Oddziału PTO wręczono list gratulacyjny nadany przez Zarząd Główny PTO dr med. *Irenie Ambroszkiewicz*.

Przeciętna liczba członków na zebraniach 60–70 osób.

Wykaz wygłoszonych referatów:

Rok 1989.

1. Kol. *Alina Bakunowicz-Lazarczyk* — Leczenie operacyjne podwichnięcia i zwichnięcia soczewek.
2. Kol. *Piotr Sobolewski* — ERG i VER w okulistyce.
3. Kol. *Ewa Poppe* — Choroba zakrzepowa — najnowsze poglądy na etiopatogenezę i leczenie.
4. Kol. *Renata Zalewska* — Poradnictwo genetyczne w wybranych schorzeniach okulistycznych.
5. Kol. *Danuta Sierocka* — Toksoplazmoza wrodzona i nabyta.
6. Kol. *Jolanta Buczek* — Współczesne poglądy na etiopatogenezę i leczenie odwarstwienia siatkówki.
7. Kol. *Anna Romanowska* — Owrzodzenia rogówek.
8. Kol. *Teresa Wysocka* — Guzy skrzyżowania nerwów wzrokowych, objawy ogólne, okulistyczne i metody leczenia operacyjnego.

Rok 1990.

1. Kol. *Teresa Wysocka* — Wtórne odwarstwienie siatkówki.
2. Kol. *Maria Fajera* — Zapalenie wirusowe rogówki z uwzględnieniem współczesnej terapii.
3. Kol. *Krysztyna Łukawska* — Etiopatogeneza zapalenia błony naczyniowej.
4. Kol. *Mirosława Czarkowska* — Czynniki predysponujące do samoistnego odwarstwienia siatkówki.
5. Kol. *Barbara Cybulko* — Zwyródnienie rogówki.
6. Kol. *Jan Grochowski* — Fotokoagulacja w wybranych schorzeniach tylnego odcinka gałki ocznej.
7. Kol. *Urszula Musiał* — Oparzenia narządu wzroku.

Rok 1991.

1. Kol. *Ewa Proniewska-Skrętek* — Krótkowzroczność i metody leczenia.
2. Kol. *Piotr Sobolewski* — Etiopatogeneza zapalenia nerwu wzrokowego z uwzględnieniem najnowszej diagnostyki.
3. Kol. *Anna Romanowska* — Zapalenie i zwyródnienie centralne siatkówki.
4. Kol. *Jan Grochowski* — Fotokoagulacja w cukrzycy.
5. Kol. *Katarzyna Raczowska* — Choroby gruczołu łzowego.
6. Kol. *Jerzy Michnowski* — Gestozy a narząd wzroku.
7. Kol. *Renata Zalewska* — Sprawozdanie z I Ogólnopolskiej Konferencji na temat retinopatii wcześniaków.
8. Kol. *Elżbieta Moskalonek* — Uveity — formy kliniczne i diagnostyczne.

Praca wpłynęła: 13.03.1992 (nr 5806).

Listy do redakcji

Warszawa, 23.04.1992

Szanowny Panie Redaktorze,

W dniu 30 listopada 1990 roku powstało Polskie Towarzystwo Ultrasonograficzne, a w jego ramach Sekcja Okulistyczna, której organizacją w fazie wstępnej zajmował się kol. *Paweł Lewandowski*. Działalność swoją Towarzystwo prowadzi również poprzez nowe czasopismo medyczne — „Ultrasonografia Polska”, które ukazuje się jako kwartalnik, ale już w krótkim okresie czasu będzie ono wydawane jako miesięcznik. Sekretariat P.T.U. mieści się w Zakładzie Diagnostyki Obrazowej II-go Wydziału Lekarskiego A.M. w Warszawie, w Wojewódzkim Szpitalu Zespólnym przy ul. Kondratowicza 8.

W dniach od 20 do 22 lutego 1992 r. w salach Hotelu Europejskiego w Warszawie odbył się Pierwszy Zjazd Polskiego Towarzystwa Ultrasonograficznego. W Zjeździe ogółem udział wzięło 950 osób, w tym 15 gości z zagranicy. Wśród uczestników nie zabrakło także i okulistów. Obecnych było 45 kolegów i koleżanek reprezentujących prawie wszystkie ośrodki akademickie. Trzeciego dnia obrad Zjazdu odbyły się Warsztaty Ultrasonograficzne w ramach których przedstawione zostały referaty z dziedziny zastosowania ultrasonografii w okulistyce. Wygłoszonych zostało osiem prac, w tym prace gości zagranicznych.

1. O. Berges: Colour Doppler in Ophthalmology.
2. R. Guthoff: Ultrasound Examination in Orbital Diseases.
3. J. Nemeth: Ultrasound Biometry in Ophthalmology.

4. E. Augustyniak: Ultrasonografia dopplerowska w okulistyce.

5. P. Lewandowski, M. Skurczyński, W. Eissa: Ultrasonograficzne badania różnych kształtów ciał obcych w okulistyce.

6. K. Młosek, H. Markiewicz, J. Kozłowski: Wartość ultrasonografii w rozpoznawaniu heterotropowego wytworzenia kości i struktur zmineralizowanych w częściach miękkich anatomicznie przyległych do oczodołu.

7. M. Skurczyński, P. Lewandowski, W. Eissa: Pachymetria ultrasonograficzna i jej zastosowanie kliniczne.

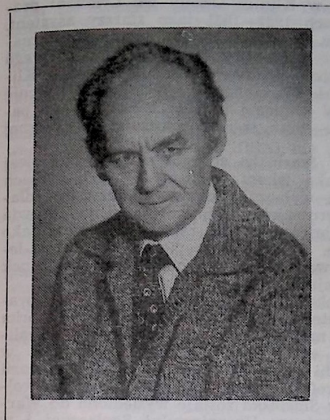
8. M. Szreter, B. Chłopczyńska: Diagnostyczne znaczenie badań ultrasonograficznych w schorzeniach oczu u dzieci.

W czasie trwania Zjazdu powołano Zarząd Sekcji Okulistycznej Polskiego Towarzystwa Ultrasonograficznego. Przewodniczącym został wybrany kol. *Paweł Lewandowski* z Warszawy, V-ce Przewodniczącym kol. *Stawomir Bołek* z Katowic, a sekretarzem kol. *Marek Skurczyński*. Ponadto w skład Zarządu weszli: kol. kol. *Urszula Szpakowicz* z Krakowa, *Wojciech Kątski* z Lublina i *Jarostaw Kraśnik* z Poznania.

W chwili obecnej Sekcja Okulistyczna P.T.U. liczy 56 członków. Wszystkich kolegów i koleżanki, którzy w szczególności interesują się zagadnieniami związanymi z diagnostyką ultrasonograficzną w okulistyce serdecznie zapraszamy do nowo powstałej sekcji. Deklaracje członkowskie można otrzymać zgłaszając się bezpośrednio do Sekretariatu P.T.U.

Sekretarz Sekcji Okulistycznej
Polskiego Towarzystwa Ultrasonograficznego
Marek Skurczyński

Wspomnienie pośmiertne

PROF. DR HAB. EDWARD BRYK

Dnia 14 lipca 1991 r. zmarł po długiej chorobie prof. nadzwyczajny Akademii Medycznej w Krakowie, okulista, wieloletni kierownik Pracowni Angioretinologicznej Instytutu Medycyny Klinicznej w Rzeszowie.

Urodził się dnia 25 lutego 1923 r. w Poznaniu. Przed II wojną światową ukończył 3 klasy gimnazjum w Tarnowie. W czasie okupacji niemieckiej kontynuował naukę na tajnym nauczaniu, zdając w 1943 r. egzamin dojrzałości w Busku-Zdroju. Następnie rozpoczął studia historyczne na tajnym Wydziale Humanistycznym UJ. W 1941 r. został przyjęty do wojskowej organizacji podziemnej ZWZ (Związek Walki Zbrojnej), gdzie ukończył kurs podoficerski i podchorążych. Przystąpił do grupy zbrojnej „Wichra” walczył z Niemcami do końca okupacji. Za tę działalność otrzymał stopień oficerski i 2 odznaczenia wojskowe.

W 1944 r. prof. *Bryk* rozpoczął studia medyczne na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu *Marii Skłodowskiej-Curie* w Lublinie. Wkrótce potem został za swą działalność konspiracyjną w Armii Krajowej aresztowany przez Służbę Bezpieczeństwa PRL i osadzony w więzieniu. Po zwolnieniu kontynuował studia medyczne a w 1947 r. przeniósł się do Krakowa na Wydział Lekarski UJ, gdzie w 1949 r. uzyskał absolutorium. W 1951 r. już na utworzonej Akademii Medycznej, uzyskał dyplom lekarza. W tym samym roku doktoryzował się na podstawie rozprawy „Wpływ weratryny na wzrost i regenerację kijanek *Rane Temporalis*”, wykonanej w Zakładzie Biologii AM. Już w 1949 r. prof. *Bryk* rozpoczął pracę w Krakowskiej Klinice Okulistycznej, prowadzonej w owym czasie przez prof. *Marianę Wilczka*, zajmując kolejno stanowisko asystenta i starszego asystenta.

W 1954 r. uzyskał II stopień specjalizacji z okulistyki. Rok później objął stanowisko ordynatora oddziału okulistycznego szpitala w Starachowicach. W 1956 r. powrócił do Krakowa i zorganizował Pracownię Badania Dna Oka przy Miejskim Zakładzie Kardiologii. Pracownię tę, przemianowaną potem na Angioretinologiczną i związaną z różnymi jednostkami organizacyjnymi, prowadził do końca życia, pracując równocześnie w leczni-

ctwie otwartym i współpracując z Kliniką Okulistyczną, Kliniką Kardiologiczną, Zakładem Biologii i Zakładem Fjzjologii AM w Krakowie.

Zorganizowanie Pracowni Angioretinologicznej wynikało z interdyscyplinarnych zainteresowań prof. *Bryka*, który już od 1953 r. zajmował się zmianami naczyniowymi dna oka w schorzeniach układu krążenia i w cukrzycy. W ciągu wielu lat intensywnej i samotnej pracy niejako na obrzeżu Wyższej Uczelni stał się znanym w Polsce i wysoko cenionym specjalistą w dziedzinie chorób naczyniowych oka i angiografii fluoresceinowej. Metodykę tę wprowadził do swoich badań jako jeden z pierwszych w Polsce, opracowując własne modyfikacje tej ważnej, a zarazem trudnej techniki diagnostyki okulistycznej. Dorobek naukowy prof. *Bryka* obejmuje 49 prac o charakterze kazuistycznym, poglądowym, doświadczalnym i metodologicznym oraz 3 monografie wydane w formie atlasów z rozległym komentarzem autora.

Głównym tematem publikacji prof. *Bryka* były obserwacje zmian w dnie oka w nadciśnieniu tętniczym i w cukrzycy, wpływu leków podawanych ogólnie i miejscowo na naczynia siatkówki i metodyka angiografii fluoresceinowej i fotografii dna oka oraz tęczy. Bardzo wartościowe są też doniesienia kazuistyczne o rzadkich zmianach w dnie oka, których diagnostyka była możliwa dzięki angiografii fluoresceinowej.

Szczególnością wartość dla piśmiennictwa polskiego posiadają 3 monografie wydane przez PZWL pt.: „Dno oka w nadciśnieniu tętniczym”, „Atlas dna oka w cukrzycy” oraz „Dno oka w chorobach pozaukładowych”. Stanowią one rezultat długoletnich własnych badań i przemyśleń autora i stały się wysoko cenionymi podręcznikami okulistycznymi.

Mimo trudnych warunków w pracy naukowej prowadzonej poza uczelnia akademicką i bez pomocy innych, prof. *Bryk* wykazał ogromny zapał i upór w rozwiązywaniu złożonych problemów technicznych, metodologicznych i interpretacyjnych.

W 1978 r. habilitował się na Wydziale Lekarskim AM w Krakowie na podstawie rozprawy: „Reakcja układu naczyniowego spojówki gałkowej i siatkówki na podstawowe substancje naczyniorozszerzające oraz na dwutlenek węgla”. W 1982 r. został powołany na stanowisko docenta AM i odtąd prowadził zajęcia ze studentami w Instytucie Medycyny Klinicznej w Rzeszowie, będącym placówką Krakowskiej Akademii Medycznej. W 1988 r. uzyskał tytuł profesora nadzwyczajnego. Za swoją działalność zawodową i naukową prof. *Bryk* został odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski. Był nie tylko naukowcem ale także znanym i cenionym w Krakowie lekarzem, a Jego pracownia zawsze stała otworem dla kolegów, którzy chcieli skorzystać z Jego pomocy i doświadczenia.

Dla pełnego obrazu bogatego, choć niełatwego, życia prof. *Bryka* trzeba jeszcze wspomnieć o Jego szerokich zainteresowaniach pozamedycznych. Przez całe lata z pasją zajmował się malarstwem, namalował dziesiątki obrazów o jego dorobek został przedstawiony na wielkiej wystawie w Pałacu Sztuki w Krakowie 1989 r. Próbował też swoich sił na polu literatury. W 1991 r. ukazała się w Krakowskiej Oficynie Wydawniczej jego autobiograficzna powieść pt. „Eden i Hades”. Pracował do ostatnich dni życia walcząc z nieuleczalną chorobą. Wraz ze śmiercią Prof. *Bryka* okulistyka polska poniosła wielką stratę.

Cześć Jego pamięci.

Helena Żygulska-Mach